

ผลงานพลังสมัชชาสุขภาพ หนุน "ปฏิรูปประเทศไทย"

งานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ บัณฑิต "ปฏิรูปประเทศไทย"
บูรณาการ "ร่วมฝ่าวิกฤติความไม่เป็นธรรม นำสังคมสู่สุขภาวะ"

คณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (คจ.สช.) ได้จัดงานแถลงข่าวการจัด
สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส
อินทปัญญู (สวนโมกข์ กรุงเทพฯ)

เปิดเวทีด้วยการแสดงดนตรี กวี ศิลป์ โดยการสร้างสรรค์ร่วมกับองคมนตรีในระดับชาติ
เช่น อ.เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ พร้อมด้วย วงคันทนาเยาว, อ.เทพศิริ สุขโสภา,

>> อ่านต่อหน้า ๕

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๗ เดือน กันยายน ๒๕๕๓
www.nationalhealth.or.th

* เกาะติด คสช. *

ติดเครื่องแล้วเดินทางไม่ต้องเสียเวลารอนาน... มติ คสช. ในการ
ประชุมเมื่อเดือนมิถุนายน สองเรื่องผ่านเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว

เรื่องแรกคือ รับทราบสถานการณ์และข้อเสนอเพื่อปรับปรุงระบบรองรับอุบัติเหตุสารเคมีทั่วโลก
ที่มาจากอุตสาหกรรมและพื้นที่ใกล้เคียง และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ โดย
คณะรัฐมนตรีได้เพิ่ม กรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้วย เพื่อให้ครอบคลุม
โรงงานที่อยู่ในพื้นที่ที่มีคนอุตสาหกรรม และเพื่อใช้กรณีเกิดอุบัติเหตุเป็นต้นแบบไปสู่การป้องกัน
อุบัติเหตุจากสารเคมีและวัตถุอันตรายในภาพรวมของประเทศ

>> อ่านต่อหน้า ๕

กรมส่งเสริมสุขภาพ

สานพลัง

ป ร ฎ ร ป ร ะ บ บ ส ข ก า พ

รักต้องสู้!

"นมแม่" สู้เวทีสมาชิก

นำยื่นตัวอย่างยิ่งที่ในปีนี้นคณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ (คจ.สช.)
ได้หยิบยกวาระ "การควบคุมกลยุทธ์การตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก"
เป็น ๑ ใน ๙ วาระระเบียบวาระ ที่ร่วมกันเสนอเข้ามาเพื่อพิจารณา

ในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ วันที่ ๑๕-๑๗ ธันวาคม ศกนี้
วาระดังกล่าว กว่า ๒๐ องค์กร ร่วมกันเสนอเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาการส่งเสริมการตลาดที่
ไม่เหมาะสม เนื่องจากการแข่งขันทางการตลาดรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ มีการฝ่าฝืนต่อ
หลักเกณฑ์สากล ว่าด้วยการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก

รวมถึงเห็นว่าปัจจุบันนี้อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียวเพียง ๖ เดือนนั้น
ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หรือการเผชิญกับข้อจำกัดในการสร้างสิ่งแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

คุณหมอศิริวัฒน์ ทิพย์ธราดล ย้อนถึงอดีตในการริเริ่มเรื่อง
โรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่-ลูก ให้กับโรงพยาบาลชุมชน ๑๓ แห่ง

>> อ่านต่อหน้า ๑๓

คิณหคนปฏิรูป
อาจจะหือองไม่พร้อม
แต่ที่นี้พ็อชมกับมือ

หน้า ๓

สยามพศิเศษ
จาก คสช. ถึงรัฐบาล
ปฏิบัตินิติการพิทักษ์สุขภาพ
จากพิษสารเคมี

หน้า ๕

เต็งใจอ้อให้สังคม
"หัวใจสีขาว"
ของชาวเกษตร

หน้า ๕

อินทปัญญู
ได้แลกเปลี่ยน
และเรียนวิถีชีวิต

หน้า ๕

คณคหปฏิรูป

>> เรื่องและภาพ กองบรรณาธิการ

อาจจะท้องไม่พร้อม แต่ที่นี่พร้อมรับมือ

พระครูใบฎีกาทรงพล ชยนุญโท เจ้าอาวาสวัดศรีรัตนาราม (ขอนแก่นสมบูรณ) ตำบลขอนแก่น อําเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี พระนักพัฒนาที่คลุกคลีร่วมแก้ไขภาวะการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นมากกว่า ๒๐ ปี ด้วยมุมมองที่ว่าท้องไม่พร้อมเยียวยาและป้องกันได้ด้วยความร่วมมือกัน

“ทุกภาคส่วนในท้องถื่นต้องร่วมมือ ทั้งโรงเรียน อบต. และวัดก็ต้องร่วมมือกัน”

นอกจากนี้ท่านยังเป็นคณะทำงานสมาชิกสุขภาพของจังหวัดลพบุรี ซึ่งกำลังขับเคลื่อนประเด็น “การแก้ปัญหาวัยรุ่นไทยกับการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม” และเป็น ๑ ใน ๙ ระเบียบวาระหลักของ สมาชิกสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๓ ที่จะจัดขึ้นในวันที่ ๑๕-๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เป็นประเด็นพัฒนาต่อยอดมาจากมติสมาชิกสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๕๑ ในมติ “สุขภาพทางเพศ ๓ มิติ เป็นความรุนแรงทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม และเรื่องเพศกับเอดส์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” ที่เสนอโดยเครือข่ายสุขภาพทางเพศ และเครือข่ายทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม

ด้วยตระหนักว่าประเด็นสุขภาพทางเพศเป็นประเด็นเร่งด่วนที่สังคมต้องให้ความสำคัญ เพราะมีแนวโน้มขยายตัว ทวีความรุนแรง และซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นปัญหาระดับประเทศที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางกาย ใจ และสังคม และมีการติดตามขับเคลื่อนดีนี้ในปี ๒๕๕๒

และในปี ๒๕๕๒ ที่ผ่านมานี้เอง ที่**ตำบลขอนแก่นสมบูรณ** หยิบยกปัญหาการตั้งท้องในวัยรุ่นและร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยมีกระบวนการการทำงานพัฒนาโดยอาสาสมัครด้วยกระบวนการสมาชิกสุขภาพเปิดพื้นที่ขงนผู้คนหลายฝ่ายมาคิดและหาทางร่วมกัน โดยมี**พระครูใบฎีกาทรงพล** เป็นผู้นำงานเกิดกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาที่หลากหลาย เช่น การจัดค่ายครอบครัวคุณธรรม ปลูกฝังเรื่องจริยธรรมและความดีงามแก่เยาวชน การบวชเณรภาคฤดูร้อน ดึงเยาวชนออกจากสื่ออัยูทางเพศ เช่น กิจกรรมศิลปะ ร่วมปลูกต้นไม้ โดยมีการประสานการทำงานร่วมกับอําเภอ อบต. โรงเรียนหน่วยงานราชการอื่นๆ และชุมชน เพื่อ “เฝ้าระวังการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม”

ผลจากการล้อมรั้วด้วยรัก และผู้ใหญ่ใจดียื่นมือเข้าช่วยแก้ไข ติดตามดูแลสุขภาพใจ ลดความกดดันจากกระแสสังคม ที่สำคัญคือให้โอกาสที่พวกเขาจะกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้สถิติการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นขอนแก่นมีจำนวนลดลง และมีฐานอายุของผู้ตั้งครรภ์สูงขึ้น ทั้งนี้ท่านมีโครงการที่จะขยายการทำงานในพื้นที่ใกล้เคียง โดยใช้รูปแบบเดียวกันเพื่อลดปัญหาวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม

“อาจเป็นเพราะอาตมาทำงานในลักษณะนี้มานานถึง ๒๓ ปี ผู้นำต่างๆ ใ่วางใจ ทำเป็นปกติวิสัย จึงดูเหมือนว่า จะพูด จะทำอะไรมีคนเห็นด้วย”

ไม่เพียงแต่เป็นผู้นำทางความคิดและเป็นทีเชื้อถือศรัทธาด้วยตัวอย่างของการปฏิบัติให้เห็นจริง **พระครูใบฎีกาทรงพล** ยังได้รับกนิมนต์ให้เป็นวิทยากรสอนคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน ในโรงเรียนต่างๆ อยู่สม่ำเสมอ ตลอดจนได้รับกนิมนต์ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญร่วมพิจารณาร่าง พ.ร.บ.คุ้มครองอนามัยวัยเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุขอีกด้วย

แม้จะเป็นการเริ่มต้นก้าวเล็กๆ และอาจจะช้ากว่าปัญหาที่ล้าหน้าไปหลายช่วงตัว แต่ตัวอย่างที่ตำบลขอนแก่นสมบูรณ จังหวัดลพบุรี ก็คือเป็นแบบอย่างทีปลูกให้ครอบครัวและชุมชนอื่นๆ ทั่วประเทศ ลูกขึ้นมาซ่อมสร้างภูมิคุ้มกันและพร้อมเข้าใจ ให้โอกาสในทุกก้าวย่างที่พลาดของลูกหลานเรา

แกระสวยโลก

>> วิรุณช ว่องวรรณะกุล ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP)

เล่าเรื่องเรื่อง “เหล้า”

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นไม่ได้ก่อให้เกิดแค่เพียงปัญหาสุขภาพต่อผู้ดื่ม หากแต่ก่อให้เกิดปัญหาต่อครอบครัวและสังคมมากมาย

การวิเคราะห์ในปี ๒๕๔๓ พบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอันดับที่ ๑ ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา และเป็นอันดับที่ ๓ ของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว รองจากการสูบบุหรี่และภาวะความดันโลหิตสูง

สำหรับประเทศไทย การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพลำดับที่ ๒ สร้างผลกระทบต่อสังคมสูงถึง ๑๕๑ แสนล้านบาท ในปี ๒๕๔๔

ความสำคัญของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้อยู่ที่ผลกระทบต่อเชิงประจักษ์ที่เราเห็นกันเท่านั้น แต่สำคัญถึงกับมีการจัดประชุมวิชาการเฉพาะเรื่องสุราในระดับโลกเป็นประจำทุกปี การประชุมที่ว่านี้เรียกว่า KBS 2010 - Annual Alcohol Epidemiology Symposium of the Kettil Bruun Society (KBS) ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๓๖ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อมิถุนายนที่ผ่านมา

๓๖ ปีแห่งการต่อสู้เรื่องแอลกอฮอล์ นักวิจัยและนักวิชาการทั้งระดับอาวุโส นักวิจัยดาวรุ่งและรุ่นเยาว์ยังรวมตัวกันเหนียวแน่น เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยอภิปราย วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และถกประเด็นแสดงความคิดเห็นต่องานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นด้านผลกระทบต่อสังคม พฤติกรรมการดื่ม นโยบายและมาตรการในการลดภัยจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยได้นำเสนองานวิจัย ๔ เรื่อง คือ วิวัฒนาการระบบภาษีสุราในประเทศไทย โมเดลระบบภาษีสุราที่น่าจะเป็น อิทธิพลการดื่มแอลกอฮอล์ของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และความสัมพันธ์ของความเห็นอกเห็นใจของร้านค้าสุรากับการดื่มและผลกระทบ

การเข้าร่วมนำเสนองานวิชาการของนักวิจัยรุ่นเยาว์อย่างผู้เขียน ถือเป็นโอกาสอันดีที่ได้เปิดโลกทัศน์ อภิปราย ร่วมถกประเด็น กับนักวิจัยจากนานาประเทศที่ทำประเด็นที่คล้ายกัน นักวิจัยรุ่นพี่บางท่านอาจได้แนวคิดหรือคำถามวิจัยดีๆ คิดไม่ติดมือกลับบ้านไป ถ้ารุ่นเก่าหน่อย ก็ได้สร้างเครือข่ายนักวิชาการด้านแอลกอฮอล์

นอกจากนั้น การไปครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ทุกอย่างก้าวจริงๆ และพบว่าไม่ว่าจะเมืองไหน สถานที่ใดก็จะพบผู้คนสูบบุหรี่เต็มไปหมด ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย จากที่เคยท้องตำราเป็นนกแก้วนกขุนทอง ตอนนี้ก็ประจักษ์ด้วยตัวเองแล้วว่า การสูบบุหรี่เป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอันดับที่ ๑ ของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และนักวิจัยท่านอื่นยังย้ำอีกว่า ประเทศอื่นๆ ในยุโรปสับสนหนักกว่าประเทศสวิตเซอร์แลนด์เสียอีก